

Η ιστορία του καναλιού που θέλησε να ξαναγίνει ποταμός...

Μια φορά και έναν καιρό υπήρχε ένας ποταμός σε ένα κομμάτι γης που κάποια στιγμή έγινε ένα μεγάλο νησί και το ονόμασαν Εύβοια. Ο ποταμός που παρέμεινε εκεί βαφτίστηκε κι αυτός: τον είπαν Λήλαντα. Γεννήθηκε πολύ πριν τον άνθρωπο και δούλευε επί αιώνες σε συνεργασία με την υπόλοιπη φύση, για το χατίρι μιας κυράς που την έλεγαν Αρμονία. Καθώς περνούσαν τα χρόνια, ο ποταμός μεγάλωνε και μαζί του μεγάλωνε και το έργο που προσέφερε. Δημιούργησε μια μεγάλη και πολύ εύφορη πεδιάδα και ένα όμορφο δέλτα, στο οποίο έβρισκαν τροφή και καταφύγιο πολλά είδη πουλιών και άλλων ζώων.

Κάποια στιγμή στην περιοχή εμφανίστηκε ο άνθρωπος. Ο ποταμός τον καλοδέχτηκε και του προσέφερε την εύφορη πεδιάδα που είχε δημιουργήσει προκειμένου να κατοικήσει εκεί, να την καλλιεργήσει και να τραφεί. Προς τιμή του λοιπόν ο άνθρωπος ονόμασε την πεδιάδα αυτή Ληλάντιο Πεδίο. Τα χρόνια πέρασαν έγιναν αιώνες και μαζί τους η δουλειά για την κυρά Αρμονία συνεχιζόταν. Η Βροχή έπεφτε και ο Λήλας τη μάζευε στην αγκαλιά του και την μετέφερε μαζί με άλλα υλικά προς το δέλτα του, όπου συνέχιζε να προσφέρει την εύφορη γη του σε φυτά, ανθρώπους και ζώα. Ο άνθρωπος καλλιεργούσε τη γη και την πότιζε με τα νερά που του έφερνε ο Λήλας. Όλα δούλευαν ρολόι και όλοι ήταν χαρούμενοι...

Κάποια στιγμή όμως, ο άνθρωπος αποφάσισε ότι ήθελε περισσότερα. Αποφάσισε ότι ήθελε περισσότερη γη για καλλιέργειες, περισσότερο νερό και στη συνέχεια περισσότερη γη για να χτίσει σπίτια, αποθήκες, θερμοκήπια και άλλα πολλά.... Στην περιοχή άρχισαν να καταφθάνουν και άνθρωποι που είχαν σπίτι και δουλειά σε άλλη περιοχή. Όμως τους άρεσε εκεί. Είχε θάλασσα, όμορφο τοπίο, ποταμό, φύση. Έτσι αποφάσισαν να φτιάξουν κι εκεί ένα σπίτι που το ονόμασαν «Εξοχικό» και το οποίο το επισκέπτονταν μερικές μόνο μέρες τον χρόνο. Κάπως έτσι όλοι αυτοί οι άνθρωποι μαζί αποφάσισαν να πάρουν τα ηνία από την Αρμονία και να γίνουν αυτοί οι αφέντες της περιοχής.

Έτσι και έκαναν και σιγά, σιγά άρχισαν να κατεβαίνουν όλο και χαμηλότερα στην εύφορη πεδιάδα, μέχρι που έφτασαν στη θάλασσα και είδαν ότι το πιο όμορφο κομμάτι της πεδιάδας ήταν το δέλτα του Λήλαντα. Εκεί λοιπόν άρχισαν να χτίζουν έναν νέο οικισμό. Ήταν τόσο όμορφα εκεί που αποφάσισαν να ονομάσουν τον οικισμό τους «Όαση». Έτσι άρχισαν να χτίζουν και ο ποταμός έβλεπε. Έχιζαν, έχιζαν, ώσπου τελείωσε η στεγνή γη και κάποιοι έμειναν παραπονεμένοι. Τότε οι άνθρωποι που ήσαν πρώτοι μεταξύ πρώτων τους καθησύχασαν λέγοντάς τους ότι θα κάνουν ό,τι είναι απαραίτητο για να χτίσουν και αυτοί και να μη μείνουν παραπονεμένοι. Έτσι, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, όταν ο Λήλας είναι πάντα πιο αδύναμος, του επιτέθηκαν και τον χτύπησαν με μανία. Τον περιόρισαν, τον έσκαψαν και τελικά τον φυλάκισαν, ορθώνοντας σε μεγάλο τμήμα της κοίτης τουτσιμεντένια τείχη και μετατρέποντάς τον σε κανάλι.

Ανενόητοι πια άρχισαν να μπαζώνουν και να χτίζουν μεγάλα τμήματα του δέλτα του Λήλαντα. Μόλις τελείωσαν, όλοι οι άνθρωποι ήταν πια ικανοποιημένοι και ο Λήλας έστεκε και τους κοίταζε. Αποδυναμωμένος πια και φυλακισμένος, ήταν ανήμπορος να προσφέρει όσα πρόσφερε παλιά. Και η ζωή κύλησε για λίγο ομαλά. Όμως στην φούρια τους να χτίσουν παντού, οι άνθρωποι δεν σήκωσαν το κεφάλι για να δουν τι κάνουν (βλέπετε πολλά από αυτά που έκαναν ήταν παράνομα και άρα έπρεπε να γίνουν γρήγορα). Όταν πια τελείωσαν το μεγαλύτερο κομμάτι της «δουλειάς» τους, ανασήκωσαν για λίγο το κεφάλι και είδαν ότι η περιοχή δεν ήταν πια τόσο όμορφη...

Για την ακρίβεια ήταν πλέον άσχημη. Τα σπίτια άναρχα βαλμένα εδώ και εκεί, οι δρόμοι έσκιζαν και χώριζαν τη γη, η πεδιάδα άρχισε να γίνεται λιγότερο εύφορη, η παραλία συρρικνώθηκε και βρώμιζε συχνά, η φύση όλο και λιγότερα και το ποτάμι... ο Λήλας με το δέλτα του, ήταν πια κανάλι. Πουθενά δεν υπήρχε η οργιώδης βλάστηση και τα δεκάδες πουλιά που ομόρφαιναν το τοπίο και βέβαια πουθενά δεν υπήρχε η αναπλήρωση και ο εμπλουτισμός της γης που προσέφερε κάποτε ο Λήλας.

Ωστόσο, η βροχή, που ήταν ο μεγαλύτερος σύμμαχος του Λήλαντα, δεν είχε πει την τελευταία της λέξη. Έτσι κάποια μέρα πλησίασε τον ποταμό για να τον παρηγορήσει προτείνοντάς του μια ύστατη προσπάθεια αντεπίθεσης. Ο Λήλας δέχτηκε και μετά από μερικές μέρες σχεδιασμού της μάχης, η βροχή άρχισε να πέφτει λυσσαλέα από τους ουρανούς. Ο Λήλας τη μάζευε αστείρευτα, άλλωστε ήταν κάτι που όφειλε αλλά και ήξερε να κάνει πολύ καλά. Σιγά, σιγά ο Λήλας μεγάλωνε ξανά κι όσο η βροχή έπεφτε, τόσο αυτός μεγάλωνε, ώσπου κάποια στιγμή δυνάμωσε τόσο, που έσπασε τα πρώτατσιμεντένια τείχη. Εκείνα που οι άνθρωποι είχαν ορθώσει για να τον φυλακίσουν... Και μαζί με τα τείχη, παρέσυρε σπίτια, δρόμους, κολώνες, αυτοκίνητα, στην προσπάθειά του να ξαναγίνει αυτό που ήταν κάποτε: ένας Ποταμός!

Όταν η βροχή πια στέρεψε, οι άνθρωποι δεν πίστευαν στα μάτια τους. Πολλά από αυτά που με κόπους είχαν χτίσει έγιναν βορά του καναλιού που ήθελε να ξαναγίνει ποτάμι. Τα όνειρά τους είχαν πλέον γεμίσει λάσπες και συντρίμια. Αντί όμως,

να συνειδητοποιήσουν ότι έπρεπε με κάποιον τρόπο να τα βρουν και να συμμαχήσουν με τον Λήλαντα αλλά και την υπόλοιπη φύση, προκειμένου να μην ξαναζήσουν παρόμοιες στιγμές, αυτοί αντεπιτέθηκαν ξανά και άρχισαν πάλι να στήνουν τα τείχη τους, να σκάβουν βαθύτερα για να ξανακάνουν τον Λήλαντα κανάλι... Δεν κατάλαβαν ούτε για μια στιγμή ότι μπορεί να νίκησαν και να κατέστρεψαν την Αρμονία και τη Φύση, αλλά τον ποταμό δεν θα τον νικήσουν έτσι απλά. Και δυστυχώς για όλους η ιστορία θα επαναληφθεί...

ΥΓ1. Οποιαδήποτε ομοιότητα με ονόματα και καταστάσεις ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΚΑΘΟΛΟΥ συμπτωματική.

ΥΓ2. Οι εκβολές του ποταμού Λήλαντα είναι ένας από τους 77 υγρότοπους που έχουμε απογράψει στην Εύβοια. Μαζί με το Έλος Μπούρτζι αποτελούσαν κάποτε έναν ενιαίο υγρότοπο, ο οποίος συρρικνώθηκε και υποβαθμίστηκε σημαντικά από παράνομες ανθρώπινες δραστηριότητες. Στο Ληλάντιο Πεδίο υπάρχει ένας ακόμα πολύ σημαντικός υγρότοπος, η Αλυκή Κοπανά, ο οποίος δεν ξέφυγε ούτε αυτός από την ανθρώπινη δίψα για επέκταση και «ανάπτυξη».

Κείμενο: Νίκος Γεωργιάδης